

آیین نامه اجرایی نحوه صدور و تمدید پروانه کسب (موضوع ماده ۱۲ قانون نظام صنفی)

تعاریف

ماده ۱- تعاریف:

پروانه کسب: مجوزی است که به منظور شروع و ادامه کسب و کار یا حرفه بصورت دائم (برای مدت پنج سال) و یا موقت (به مدت یک سال) به فرد یا افراد صنفی برای محل مشخص یا وسیله کسب معین صادر می‌گردد.

مرجع صدور پروانه کسب: اتحادیه‌های صنفی و یا دستگاه‌های موضوع تبصره ذیل بند (م) ماده (۳۰) قانون نظام صنفی. **فروشگاه بزرگ چندمنظوره:** فروشگاه‌هایی که مجموعه‌ای متنوع از کالاها و خدمات مورد نیاز عموم را در یک مکان مناسب عرضه می‌نمایند.

فروشگاه‌های بزرگ زنجیره‌ای: فروشگاه‌هایی که تحت مدیریت متمرکز و با نام تجاری واحد حداقل در دو فروشگاه به عرضه کالا و خدمات مبادرت می‌کنند.

مجتمع و کارگاه قالبی بافی: مجتمع بزرگ و کارگاه متمرکز یا غیر متمرکز قالبی بافی.

فرانشیز: قراردادی است که به موجب آن فرانشیز دهنده، امتیاز بهره برداری از یک سیستم و روش خاص تجاری، تولیدی و یا خدماتی را با نام و علامت تجاری واحد و تحت نظارت مالک نام و علامت تجاری به فرانشیز گیرنده واگذار می‌نماید.

سامانه اصناف: سامانه الکترونیکی صدور پروانه کسب اصناف (به نشانی: Iranianasnaf.ir).

مراحل صدور پروانه کسب

ماده ۲- مراحل صدور پروانه کسب:

۱- متقاضی پروانه کسب می‌بایست به سامانه اصناف مراجعه و تقاضای خود را ثبت و نسبت به اخذ کد رهگیری اقدام نماید.

۲- مرجع صدور پروانه کسب موظف است حداکثر ظرف مدت پانزده روز از تاریخ دریافت تقاضا، پاسخ متقاضی را مبنی بر رد یا قبولی تقاضا به وی ابلاغ کند. عدم اعلام نظر در مدت یاد شده به منزله پذیرش محسوب می‌گردد.

۳- پس از قبول تقاضا (یا عدم اعلام نظر مرجع صدور در موعد مقرر) مرجع صدور پروانه کسب مکلف است، استعلام‌های مورد نیاز را صادر و دستگاه‌های استعلام شونده نیز موظفند حداکثر ظرف مدت پانزده روز از تاریخ دریافت استعلام، نظر قطعی خود را اعلام دارند.

تبصره - اعلام نظر موافق دستگاه‌های استعلام شونده باید بدون ابهام و هرگونه قید و شرط و نظر مخالف نیز مستند به دلایل قانونی باشد. در غیر این صورت و یا در صورت عدم اعلام نظر در مهلت مقرر، به منزله نظر مثبت تلقی می‌گردد و پاسخ منفی خارج از موعد مقرر مانع از صدور پروانه کسب نخواهد شد.

۴- متقاضی موظف است حداکثر ظرف سه ماه، مدارک مورد نیاز برای صدور پروانه کسب را تهیه و از طریق سامانه اصناف ارسال نماید.

۵- مرجع صدور پروانه کسب موظف است پس از دریافت مدارک مورد نیاز و تطبیق با اصل آن، حداکثر ظرف پانزده روز نسبت به صدور پروانه کسب و تسلیم آن به متقاضی اقدام کند.

شرایط لازم برای صدور پروانه کسب

ماده ۳- شرایط لازم برای صدور پروانه کسب:

الف - شرایط عمومی:

۱- سند مالکیت عین و منفعت و یا منافع از جمله اجاره نامه، صلح نامه، هبه، قرارداد مشارکت، مبیعه نامه و یا قراردادهای موضوع ماده (۱۰) قانون مدنی اعم از رسمی و یا عادی (در روستاها احراز مالکیت طبق عرف محل است).

تبصره- اخذ تعهد از دارندگان اسناد عادی مبنی بر پذیرش مسئولیت حقوقی ناشی از آن الزامی است.

۲- گواهی صلاحیت از نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره- صرفاً واحدهای صنفی موضوع ماده (۲) آیین نامه اماکن عمومی مصوب مورخ ۶۳/۳/۲۳ هیات وزیران مشمول گواهی صلاحیت نیروی انتظامی می باشند.

۳- گواهی اداره امور مالیاتی ذی ربط مبنی بر تشکیل پرونده یا پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیات قطعی شده (موضوع ماده (۱۸۶) قانون مالیات های مستقیم).

۴- گواهی گذراندن دوره های آموزشی احکام تجارت و کسب و کار در چارچوب دستورالعمل آموزش (موضوع بند ن ماده (۳۰) قانون نظام صنفی).

۵- شناسنامه و کارت ملی برای اتباع ایرانی و گذرنامه و پروانه کار برای اتباع خارجی به همراه شش قطعه عکس پرسنلی.

۶- کارت پایان خدمت نظام وظیفه یا معافیت دائم یا پزشکی یا گواهی اشتغال به تحصیل برای آقایان کمتر از پنجاه سال سن.

تبصره: حداقل سن برای دریافت پروانه کسب هجده سال می باشد.

ب - شرایط اختصاصی:

۱- کارت معاینه پزشکی و گواهی صلاحیت بهداشتی از مراکز بهداشتی، درمانی (برای صنوف مشمول قانون اصلاح ماده (۱۳) قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی).

۲- پروانه تخصصی و فنی یا دیپلم فنی یا مدارک دانشگاهی مرتبط، یا حضور یک نفر واجد شرایط شاغل در واحد صنفی (برای صنوف مشمول تبصره ماده (۱۳) قانون نظام صنفی).

ماده ۴- مرجع صدور پروانه کسب موظف است مطابق تبصره های (۱) و (۳) ماده (۳) قانون نظام صنفی نسبت به صدور پروانه کسب صرفاً برای دفاتر ارائه خدمات وسائط نقلیه از جمله آژانس تاکسی تلفنی و موسسات اتومبیل کرایه، پیک موتوری، وانت بار، کمپرسی، جرثقیل و لودر، طبق شرایط این آیین نامه اقدام نماید.

تبصره- آن دسته از صاحبان وسائط نقلیه که قبل از تصویب این آیین نامه نسبت به دریافت پروانه کسب اقدام نموده اند می بایست پس از انقضای مدت اعتبار پروانه کسب تحت پوشش یکی از دفاتر قرار گیرند.

فروشگاه های بزرگ چندمنظوره و زنجیره ای

ماده ۵- شرایط صدور پروانه کسب :

- ۱- شرایط مندرج در ماده (۳) این آیین نامه.
 - ۲- داشتن حداقل دو فروشگاه (برای فروشگاه های زنجیره ای).
 - ۳- پروانه کسب فروشگاه های زنجیره ای با ارائه مدارک فوق با نام و علامت تجاری واحد با ذکر آدرس فروشگاه مرکزی و شعب آن صادر می شود.
- تبصره ۱-** وزارت صنعت، معدن و تجارت به منظور حمایت و توسعه سرمایه گذاری صرفاً در صورت درخواست متقاضی ایجاد فروشگاه های بزرگ چند منظوره و زنجیره ای، موظف است نسبت به صدور جواز تاسیس در چارچوب دستورالعمل نحوه صدور جواز تاسیس برای فروشگاه های مذکور اقدام نماید. در غیر این صورت متقاضی می تواند راساً جهت دریافت پروانه کسب به اتحادیه ذی ربط مراجعه کند.
- تبصره ۲-** پروانه کسب فروشگاه های بزرگ چند منظوره و زنجیره ای تا زمان تشکیل اتحادیه کشوری مربوط، توسط اتاق اصناف محل استقرار فروشگاه و یا دفتر مرکزی صادر خواهد شد.

واحدهای صنفی تحت پوشش فرانشیز

ماده ۶- شرایط واحدهای صنفی تحت پوشش فرانشیز :

- ۱- داشتن پروانه کسب از اتحادیه ذی ربط.
 - ۲- آگهی روزنامه رسمی مبنی بر اجازه بهره برداری از علامت تجاری خارجی (موضوع ماده (۵۰) قانون ثبت اختراعات، طرح های صنعتی و علائم تجاری).
- تبصره-** فعالیت فروشگاه های تابع قرارداد فرانشیز خارجی مستلزم استعلام از وزارت صنعت، معدن و تجارت (مرکز اصناف و بازرگانان) نیز می باشد.

ماده ۷- شرایط صدور پروانه کسب برای مجتمع ویا کارگاه قالی بافی:

۱. جواز تاسیس از سازمان صنعت، معدن و تجارت ذی ربط.
۲. شرایط عمومی مندرج در ماده (۳) این آیین نامه به استثناء بند (۲) آن.

ماده ۸- اتحادیه ذی ربط موظف است برای بافندگان و حرف مشابه که شرایط اخذ پروانه کسب را ندارند با داشتن گواهی مهارت یا صلاحیت فنی و حرفه ای ویا مدارک دانشگاهی مرتبط کارت شناسایی صادر نماید.

تمدید پروانه کسب

ماده ۹- شرایط تمدید پروانه کسب:

- ۱- گواهی اداره امور مالیاتی ذی ربط مبنی بر پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیات قطعی شده.
- ۲- داشتن کارت معاینه بهداشتی (برای صنوف مشمول).
- ۳- رضایت محضری شرکاء در صورت انقضا یا ابطال رضایت قبلی (برای مشارکت های مدنی).
- ۴- گواهی گذراندن دوره های آموزشی احکام تجارت و کسب و کار.

رسیدگی به شکایات

ماده ۱۰- رسیدگی به شکایات متقاضیان پروانه کسب:

- ۱- متقاضی در صورت اعتراض به رد درخواست صدور پروانه کسب، می تواند ظرف بیست روز از تاریخ دریافت پاسخ، اعتراض خود را به اتاق اصناف شهرستان تسلیم دارد.
- ۲- اتاق اصناف مکلف است ظرف پانزده روز به اعتراض متقاضی رسیدگی و نظر نهایی خود را برای اجرا به اتحادیه اعلام کند.
- ۳- در صورتی که اتحادیه یا متقاضی به نظر اتاق اصناف شهرستان معترض باشد می تواند ظرف بیست روز از زمان ابلاغ، اعتراض خود را به کمیسیون نظارت منعکس کند.
- ۴- کمیسیون نظارت مکلف است ظرف مدت یک ماه نظر خود را اعلام دارد. نظر کمیسیون نظارت در این مورد معتبر و قابل اجرا است، مگر آن که هیات عالی نظارت نظر کمیسیون نظارت را ظرف یک ماه پس از دریافت اعتراض نقض کند.

سایر مقررات

ماده ۱۱- کمیسیون نظارت هر شهرستان موظف است ضوابط خاص داخلی اتحادیه صنفی برای صدور پروانه کسب (شامل تعیین رشته های شغلی براساس کد ISIC، حداقل مساحت، نوع کالا و خدمات قابل عرضه، وسایل و ابزار کار، تجهیزات و تاسیسات ایمنی، بهداشتی و انتظامی رشته شغلی) را با کسب نظر از اتحادیه و اتاق اصناف، تعیین و به اتحادیه ابلاغ نماید.

اما مجاز به وضع هرگونه ضابطه برخلاف قانون و مقررات نظام صنفی نظیر تعیین سن، مدرک تحصیلی، جنسیت، سقف پذیرش و حدود صنفی نمی باشد.

تبصره- ضوابط خاص داخلی اتحادیه‌های کشوری برای صدور پروانه کسب توسط دبیرخانه هیات عالی نظارت و با همکاری اتاق اصناف ایران تعیین می گردد.

ماده ۱۲- در صورت فسخ یا انقضاء قرارداد فرانشیز و یا ابطال آن توسط مراجع ذی صلاح، فرد صنفی حق ادامه فعالیت تحت علامت تجاری قبلی را ندارد.

ماده ۱۳- پروانه کسب اشخاص حقوقی، به نام شرکت با ذکر نام مدیرعامل و یا یکی از اعضای هیات مدیره (براساس مصوبه هیات مدیره و اساسنامه، آگهی روزنامه رسمی و موضوع فعالیت شرکت) و در مشارکت های مدنی نیز پروانه کسب به نام یکی از شرکاء با رضایت محضری سایر شرکاء صادر می گردد.

تبصره- رسیدگی به اختلافات و دعاوی حقوقی میان مالک و مستاجر و یا شرکاء بعد از صدور و تمدید پروانه کسب به عهده مراجع ذی صلاح قضایی می باشد.

ماده ۱۴- تهیه دستورالعمل چگونگی برگزاری دوره های آموزشی احکام تجارت و کسب و کار، با همکاری اتاق اصناف ایران و سایر مراجع ذی ربط بر عهده دبیرخانه هیات عالی نظارت می باشد.

تبصره- افراد با بیش از هفتاد سال سن از گذراندن دوره های آموزشی معافند اما در صورت داشتن مباشر، می بایست وی را برای آموزش معرفی کنند، همچنین فارغ التحصیلان رشته های مرتبط دانشگاهی از گذراندن دروس مشابه معاف می باشند.

ماده ۱۵- در صورت فوت صاحب پروانه کسب، حقوق متعارف ناشی از واحد صنفی متعلق به ورثه است. چنانچه ورثه یا نماینده قانونی آنها مایل باشند، می توانند ظرف مدت دو سال نسبت به اخذ پروانه کسب با ارائه گواهی انحصار وراثت و رضایت محضری وراث، با رعایت مقررات این آیین نامه اقدام کنند. پس از انقضای مهلت مقرر پروانه متوفی از درجه اعتبار ساقط است.

تبصره ۱- در صورت محجور بودن مالک یا ورثه، پروانه کسب حسب مورد به نام ولی و یا قیم قانونی محجور صادر می شود.

تبصره ۲- در صورتی که تعدادی از ورثه صغیر و تعدادی کبیر باشند، صدور پروانه کسب به نام نماینده قانونی (قیم و یا ولی) مستلزم اخذ رضایت محضری وراث کبیر و صدور پروانه کسب به نام یکی از وراث کبیر نیز منوط به اخذ رضایت محضری از سایر وراث کبیر و نماینده قانونی وراث صغیر خواهد بود.

ماده ۱۶- در صورت مفقود یا مخدوش شدن پروانه کسب، ارائه نسخه المثنی با درخواست دارنده پروانه کسب و ارائه تعهد مبنی بر پذیرش هرگونه تبعات احتمالی آن بلامانع است.

ماده ۱۷- دبیرخانه هیات عالی نظارت موظف است با همکاری اتاق اصناف ایران نسبت به ارتقاء و توسعه سامانه اصناف به منظور پیاده سازی پنجره واحد و تسهیل فرایند صدور پروانه کسب، در اسرع وقت اقدام نماید. مراجع استعلام شونده نیز مکلفند در چارچوب مقررات همکاری لازم را به عمل آورند.

تبصره ۵- دبیرخانه هیات عالی نظارت موظف است به منظور یکنواختی انواع پروانه کسب و کارت مباشرت نسبت به تهیه الگو و همچنین فرم های لازم برای استعلام و صدور پروانه کسب اقدام نماید.

ماده ۱۸- صدور بیش از یک پروانه کسب برای هر فرد صنفی واجد شرایط منوط به معرفی مباشر است. مرجع صدور پروانه کسب موظف است با اخذ مدارک بند (۵)، (۶) و (۲) شرایط عمومی (در صورت شمول) و در صورت شمول بندهای (۱) و (۲) شرایط اختصاصی ماده (۳) این آیین نامه، برای فرد معرفی شده کارت مباشرت صادر نماید، مدت اعتبار کارت مباشرت مطابق مدت اعتبار پروانه کسب صادره خواهد بود. اما فرد صنفی می تواند در هر موقع که مقتضی بداند نسبت به عزل یا تغییر مباشر خود با ارایه مدارک فوق الذکر اقدام نماید.

ماده ۱۹- این آیین نامه در اجرای ماده (۱۲) قانون نظام صنفی مشتمل بر (۱۹) ماده و (۱۴) تبصره در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۴ هیات عالی نظارت تایید و در تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۰۴ به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت رسید و از تاریخ تصویب آن، آیین نامه قبلی لغو می گردد.